

ROGOVEC

Ilustrovan zabavni list.

Številka 4.

Izdaje in ureduje SREČKO MAGOLIČ.

Leto II. 1887.

Grbec je bil majhen in suh možiček. Bog ga je odlikoval od drugih ljudi, kajti revež je

bil zelo zvitih in polomljenih kosti, a vrhu tega obdarjen z ogromno grbo.

Hudobni jeziki so sicer trdili — a le skrivaj — da je bolj podoben spaku, nego nam ljudem; jaz pa vem, da je Grbec pošten možiček.

Naravnost v oči se mu ni nihče upal ničesar reči, kajti — pozor! — Grbec je studiral „črno šolo“. To tudi on sam trdi. — Ljudje so celo pravili, da zna samega vruga poklicati, točo narejati in še mnogo drugih skrivnosti. Zaradi tega so se ga nekateri zares bali. On pa si je svoje avtoritete popolnoma zvest ter ponosno krevsa po vasi

sem ter tja. Bilo je seveda tudi nekaj hudomušnih ljudi, kateri so se z Grbcem šalili in burke uganjali. Grbec pa je molčal, modro molčal, le včasih je odprl usta ter znil — po njegovih mislih — jako pametno besedo. Na to pa so se hudobneži še bolj krohotali, a so razjarjenega Grbca kmalo utolažili s tem, da so mu dali kozarec ostalega vina. Grbec pa je bil, kakor sem že dejal, mirna duša; raje, kot da bi se bil zameril, spil — recte: pogoltnil je vino in zato so se smeli malopridneži še nekoliko pošaliti — hočem reči: pogovarjati se z njim; kajti Grbec pravi: „norčeval se z menoj še nihče ni; pa tudi bi za nobenega ne bilo zdravo“ in pri tem se je bil vselej našopiril, kakor mlad petelin.

Prava pravcata prijatelja pa sta bila z onim studentom — hembraj! kako se že kliče? Dà, Tine Milčev. Milčev pa ni bil poreden človek: on se ne smeje, kedar govori z Grbcem. Seveda včasih nekako čudno govori z njim in tako obraz razteza, kakor bi se hotel jokati — a norčuje se nikdar ne. Ko-

likokrat sta se že pogovarjala o „črni šoli“. Milčev student pa je vedno trdil, da Grbec še mnogo več vé, nego on sam. — Hentaj, je bilo Grbcu to všeč.

„Gospod mojster! kako pa vi hudiča kličete?“ praša nekoč po naključji student Grbca. „Mi smo se sicer v Ljubljani to reč že učili, a nam ni nič kaj šlo; samo zarujovalo je — pa je bilo.“

Grbcu je bil priimek „gospod“ jako všeč. Čelo se mu nagubi v strašno učene gube, obraz se mu nategne (pri tako imenitnem prašanji treba se je učeno zadržati), ko se stegne k svojemu ljubljencu ter mu prav skrivnostno pošepče na uho: „Pojdite z mano!“

Vedeti morate, da kaj takega ne bi Grbec nobenemu razodel; seveda Milčevemu studentu, to je kaj družega, ta ga razume. Saj je že „črno šolo“ studiral; ta je ves drugačen, kakor drugi ljudje, ki za vzvišene njegove znanosti nimajo drugega, nego neumno krohotanje. Kolikokrat je zagotavljal Grbec studentove roditelje ter jim prerokoval: „Vaš gospod student bo strašno visoka glava. Meni verujte, pravim, meni! Pa saj ne veste, kaj so planeti! Planeti, planeti!“

In šla sta. Student na levi, a „gospod mojster“, kakor se spodobi, na desni. Student je korakal mogočno, a polomljeni Grbec je drobil poleg njega s svojima kljukastima nogama pot proti domu. Njegova vegasta glava se je vedno obračala proti Milčevemu, njegove oči so blestele, dolge njegove roke so mahale po zraku, a iz skrivljenih brezzobih ust so prihajale besede visokega glasu ter se usipale kakor toča na ubogega dijaka potrpljivost.

Milčev Tine je bil res pošten človek. Tako zvesto je poslušal razunetega Grbca dvomljivo učnost, kakor bi bilo zanj kaj takega grozno imenitno. — —

Prišla sta v revno opravljeno sobo.

V omari, katero je Grbec skrivnostno odprl, bilo je nakupičenih vse polno starih, strganih knjig: brevirjev, molitvenikov, sanjskih knjig in še mnogo drugih jednakega obsega.

Iz gorenjega predala potegne slednjič Grbec previdno neko zamazano knjigo. Odpre jo ter jo pokaže Milčevemu. Na to se oba zamislita v vsebino. Na tihem se potem še dolgo pogovarjata in konečno je stvar sklenjena. Pri odhodu še Grbec Milčevega modro poučuje in mu to in ono pojasnuje.

Več dni je po tem minilo. In, čudno! Poprej malopridni ljudje, sedaj niso več nagajali Grbcu. Slednji pa je bil jako

ponosen postal ter je kaj samosvestno krevljal po vasi okoli svojih znancev.

Bilo je v soboto večer. Krasna noč razgrne svoja čarobna krila čez vas in okolico. Mesec je mirno plaval med brezštevilmimi zvezdami. Trudni ljudje so že odšli na počitek — le na gorenjem konci vasi peli so še fantje divne narodne pesmi, da se je razlegalo daleč okoli. A tudi petje fantovsko slednjič utihne: nočni, skrivnostni mir zavlada v vsej naravi. — — —

Na južnej strani vasi, ravno tam, kjer se cesti križate, stoji majhen priprost križ. Ondi so bili pred mnogimi leti razbojniki ubili Lukovega Tomaža, baš ko se je vračal v nočni uri iz sejma domov. Priprosto ljudstvo pa trdi, da od tistega časa na onem kraju — straši. Ta in oni je videl v pozni noči čudne prikazni — gotovo spomin pokojnega Tomaža — Bog se usmili njegove duše, ker se je moral nepreviden ločiti s tega sveta. —

Jednajsta ura odbije. Doli po cesti prikoračite dve čudni osebi. Čarobni sij meseca ja je še bolj čudovite delal. Šepava drobna hoja, majhen prihuljen život jednega bil bi gotovo marsikoga oplasil — a mi spoznamo v njem takoj starega našega znanca — Grbca. Njegov spremljalec pa ni bil nihče

drugi, kakor Milčev student. Sklenila sta bila namreč, da bodeta nocojšnjo noč klicala — bogokletna misel! — samega peklenškega vraga. Med tem, ko je Milčev nekako brezskrbno korakal proti odmenjenem kraju, čutil se je mojster Grbec v neprijetnejšem položaji; kajti prav za prav rečeno: on hudiča še nikdar ni klical, dasi je to že tolikokrat zagotavljal; — in zdaj! — — U! hlače so se mu tresle, težko je sopol in nekako uleklo ga je — nazaj. Ej, pa ta mladenič je šel tako mirno in hladnokrvno poleg njega; — ta ne sme misliti, da ga je strah. Srčno toraj dalje! Prišla sta na kraj. Vse je tiho, niti list na drevju se ne gane. Našemu Grbcu je bilo čudno pri sreci; večkrat je globoko izdihnil. Pa — nazaj ne sme! Naj bode toraj, kar hoče. Bogu izroči svojo dušo.

Zdajci bije ura — dvanajst. Čudno zadoni poslednji udarec. Čas je pričeti. Student Milčev stopi na stran, da bi pribitel na pomoč, ako bi se „gospodu mojstru“ hotelo kaj neljubega pripetiti. Grbec pa prižge svečo ter jo postavi na tla. Na to uzame

lesen križ in omenjeno zamazano knjigo. Čitajoč iz nje neko vražjo molitvico, naredi s križem krog sebe kolobar, katerega potem z blagoslovljeno vodo poškropi, da hudič ne bo imel moči do njega. Kjer kolobar konča, postavi podobo križanega. Na to začne strahu tresočim glasom čitati iz vražje knjige. — — Slednjič hoče zaklicati: „Hudič! pridi sem in slušaj, kar ti ukažem!“ a sape in glasu mu

zmanjka, kajti tam iz za grmovja je bilo nekaj slišati, kakor peklenški smeh. „Še jedenkrat, še jedenkrat!“ govori Milčev poluglasno. Grbec zbere ves pogum in zakruli: „Hudič! pridi sem in slušaj, kar ti ukažem!“

Groza! — Strah! — Kaj je to? Izza grmovja prileze počasno grozovita pošast. — Grbec, resnično rečeno, sam ni prav verjel, da bo vrag prišel na njegov klic; to jedino ga je še tolažilo. A ta pošast, ki zdaj sem leze, gotovo ni nikdo drugi, kot vrag sam. Črn je, črn kot kotel; in oči! oh, te grde svitile oči. Grbec se strese na vsem životu. Rad bi zakričal, a sapa mu je zastala. Začel je moliti ter se ozirati po studentu, a ta je že davno unesel pete. Pošast se mu približuje vedno bolj. Zdaj grozno zarjovi, postavi se na noge ter ne zmene se za blagoslovljeni krog, plane na ubogega Grbca ter ga polomasti na tla. Grbcu se v poslednjem trenutku jezik razveže ter začne kričati:

„Oh, lepo te prosim, ljubi moj hudič, pusti me, saj sva prijatelja; oh, lepo te prosim, pusti me!“

Nepopisna groza se ga polasti, kajti hudič ga zgrabi, ne zmené se za njegovo prošnjo, zadene ga, strašno rujové, na rame ter ga odnese na pol mrtvega iz kolobarja. Grbec se silnega strahu več ne zave. Neprijetni duh, ki se je jel širiti, pa je dokazoval resnični strah Grbčev ter prisilil hudiča,

da ga je vzel z otrpnjene svoje rame ter ga položil na trda tla.

Zdajci se sliši neznanski krohot izza grmovja. Grbec je že mislil, da so mu prišli vsi peklenški duhovi nasproti. Zatisne oči, ter se uda v voljo božjo. — — —

Da je bila vsa ta stvar le preišljena in hudobna spletka na učenega Grbca modro glavo, ni mi treba praviti. Stari malopridneži in nagajivci Grbčevi bili so se poskrili za grmovje tik znamenja, ter napravili ubogemu revežu s pomočjo hnavskega študenta tak grozovit strah.

Ko pridejo na cesto ter se ustopijo okoli Grbca ki je še vedno, kakor nezavesten ležal na tleh, pomagajo mu na noge ter ga tolažijo in stvar pojasnujejo. Ubogi Grbec pa se ni dal prepričati, da je še na tem svetu. Mislil se je od vseh strani obdagna s hudiči ter je vedno kričal:

„Oh, preljubi moji hudiči, pustite me; saj smo prijatelji, saj smo prijatelji!“

Slednjič se vender zavé. Primejo ga in ga na pol odneso v gostilno. Tam pa ni bilo smeha ne konca ne kraja. A Grbec se je komaj okrepčal strahu, pobral je svoja kopita ter šel molče domov.

Teden dni ga ni bilo videti. Ko pridele zopet iz svojega brloga, praša ga sosed:

„No, strije Grbec, kaj pa hudič? Ali vas je kaj hudo potlačil?“ Toda „on“ ga samo zaničljivo pogleda in gre molče dalje. Tako krevsa nekako potuhnjeno po vasi. Vsakdo ga ustavi in praša, kako je kaj tam na onem svetu. Grbec pa samo zarenči in gre memo. A ko ga še tisti neumni Andrejče Štakorjev nagajivo praša o tem, zgrabi modrega moža sveta jeza. Plane za njim in ubil bi ga bil ko bi mogel do njega.

Z Milčevim od tiste dobe nista bila več prijatelja. Milčevi materi pa je o nekej priliki prav svečano dejal: „Z vašega študenta ne bo nič! Meni verujte: nič ne bo ž njega. Pa saj ne veste, kaj so planeti! Planeti, planeti! In krevsal je dalje.

Iz šole.

Profesor: Govor je naravni znak človeški. Ako bi mogel na pr. osel reči: „Jaz sem osel,“ potem bi ne bil več osel, temveč človek.

Židovska prisega.

Abeles: „Tega ti ne verujem, Karpeles.“

Karpeles: „Saj ti lahko prisežem na to.“

A.: „Nečem, staviva raje.“

K.: „Ne, staviti ne morem, a prisežem pač.“

V mraku.

Šlo je solnce za goro
In mrak je pokrival zemljó;
A jaz pa pri grenkem sem pivu
Na ljubico mislil svojó.

Tedaj pa mi deček nasproti,
Oj, deček vesel priskakljá;
Za roko me prime ter reče,
Da ljuba je moja domá,

Da pridno se v kuhinji suče
Ter krofe pripravlja za mé,
A če jo takoj ne obiščem,
Pa drugi te krofe dobé.

O n a :

Da me ljubiš, dragi,
To ne bom tajila,
A ljubezen tvoja
Bo se ohladila,

Saj ste vsi jednaki:
Vsi se nam sladkate,
A ljubezni prave
Niti ne poznate.

O n :

O ne dvoji, draga,
O ljubezni moji,
O zvestobi večni,
Ljubica, ne dvoji.

Saj bi ti prisegel,
Kakor se spodobi,
Ko bi kaj prostora
Bilo še v podobí.

Manj kot nič.

Sin: „Skozi okno se pa prav nič ne vidi, oče, tako je zamrznjeno.“

Oče: „Skozi zid pa še manj, ljubo dete.“

Ni se bati!

Kukcu se je pri kosilu nekoliko zaletelo. Lukec, prijatelj njegov, ga hitro pokara rekoč: „Le zadavi se no, potlej boš pa rekel, da sem bil jaz kriv.“

Ni vse jedno.

„Ali je res Pikcov Peter umrl?“ praša nekdo svojega znanca.

„Umril pa res ni!“ odreže se ta. „Pikec se je le obesil.“

Kratko a krepko.

Nekemu kočarji je ušla iz hleva telica v gozd. Oče pokliče sina, da bi jo šla lovit in reče:

„Ej, vzemiva še puško s sabo, morda bova kako srno ubila.“

Jedva dospeta v gozd, ko v grmu nekaj zašumi. Oče pomeri ter ustrelji.

„Pala je,“ oglasi se sin veselo.

„Dobra bo,“ pravi stari zadovoljno ter pošlje sina pónjo v grmovje.

„Oče, telica je,“ zastoka sin tožno ugledavši na tleh ležečo telico.

„Ni hudič!“

Res čudno.

„Radovedna sem, kakošen je ta doktor Keber,“ pravi hčerka svojej materi.

„Prav ljubeznjiv sivček je.“

„Kaj je že star?“ praša hčerka.

„Že blizo devetdeset let.“

„Pa je še vedno doktor?!“

Ubogi svetnik.

„Jaz sem pa že večkrat po svetem Mihelu oral in pšenico sejal in prav dobro se je vselej obnesla,“ dejal je star kmet svojemu sinu.

Vredno.

„Kaj pa bo tebi tako velika koža?“ praša kmet siromašnega znanca iz sejma gredočega.

„Ej,“ pravi ta nekoliko v zadregi, „vredna se mi je zdela, pa sem jo vzela.“

In res jo je bil ukral.

Kako je prebrisan!

Potem še le človek vidi, kaj da je življenje, ko je umrl.

Malo težko.

„Če ne greš ti z nama, se bova pa sama pe-ljala k teti,“ sta rekla dva fantina svojemu tovarišu.

Dobro orožje.

V nekem listu je stala ta-le novica: „Sinoči je neznan lopov napal v L. s puško Jurija Kozlana in Petra Kosa z ženo.“

Iz pridige.

Neusmiljeni rabelj je na to svetemu Primožu odsekal glavo in je mirno v gospodu zaspal.

Dober posluh.

Oče: „Tiho bodi, Janezek, ali ne slišiš, da tudi drugi molče!“

Površno.

Gospod: „Usvetli mi hitro škornje, Jurko.“

Sluga: „Ne vem, če se bodo dali, gospod, so premokri.“

Gospod: „Bo že šlo; saj dosti jih ni treba, kar tako samo po vrhu.“

Logično.

O novem gospodu župniku, ki je tako glasno pridigoval, da je vse bobnelo, prorokoval je Čičev boter:

„Če bo ta dolgo tako kričal, bo kmalo šel pod zemljo.“

Krokar.

Krokar črna vražja ptica,
Kaj se posmehuješ z vej,
Ko mi gledaš v bleda lica?
Kaj ugaja ti, povej!

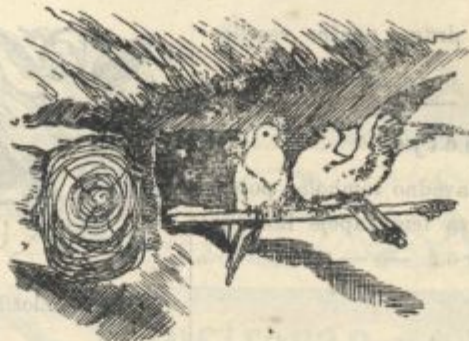
„V tvoje srce pogledujem,
Kakor v črn globok propad
Ter zato se nasmehujem,
Ker bi v njem prebival rad.“

Taki so najljubši kraji
Črnej čudi krokarjev,
Kjer je živel up najslaji,
Up obupnih ljubljencev.

Ki poprej je kraljevala
V njem — nezvesta ljubica —
Figo ti je pokazala.
Pusti noter krokarja!“

Beži, krokar vražja ptica,
Z mano malo se norčuj!
Da te moja svinčenica
Ne zadene, se varuj!

Pikec.

Golobček, čedna stvarica!
Vsak ljubi te in rad ima
V rizoti al' pečenega.

Nehvaležna naloga.

„Če se ne motim, gospodična, videl
sem vas zadnjič v gledališči; igrali ste
„devico“.“

„O ne, gospod, to ulogo sem že davno
opustila, bila mi je — prenehvaležna.“

Najhujša vseh je bolečin,
V želodci slabih vin spomin.

—t—

To me kolje.

Če ljubico mi vzela,
Bi bila grenka smrt,
Ne rečem, da ne bil bi
Nekoliko potr.

Pa s tem bi se tolažil,
Da zvesta je bila,
Da zvesto je ljubila
Le mene ljubica.

In bil bi potolažen —
A ona zvesta ni!
To je, kar mene kolje,
Za družega živi!

Pikec.

Zagonetka.

Hat Erb Rosses, lad'
Aus dann! O sie hat
Eh' Ruhr-Raths? A pah!
Herr Bett ob Rad sah?
Anza.

Univerzalni dedič.

Gospod: „Kaj? Vi beračite za svojo mater?
— To je pa že preveč! Saj je že več tednov minolo,
kar vam je mati umrla.“

Berač: „Popolnoma res, milostivi gospod, a jaz
sem njen univerzalni dedič.“

Neovrgljiv dokaz.

„Kako vender moreš toliko žganja povžiti, dragi
France?“

„To ti takoj dokažem: Če ga izpijem kozarček,
postanem ves drug človek. Da bi pa drug človek ne
smel izpiti kozarčka žganja, mi je nedoumno.“

Mej vožnjo.

Konduker: „Gospodična, ali vam je prav, da
gospod kadi?“

Gospica: „Gospod lahko stori, kar hoče.“

Gospod: „Čemu mi niste tega preje povedali,
gospica? Sedaj izstopim že na prvi postaji.“

Gotov pripomoček.

Prvi dijak (jezno): „Svojega krojača bi kar
zastrupil!“

Drugi dijak: „Bodi pameten! Potem imaš
sitnosti pred sodnijo. Le dajaj mu vedno delati svoje
obleke in poginil bo od lakote.“

Monolog starega samca.

„Jaz norec gazim svojo lastno srečo z nogami.
Imel bi lahko ženo, krasno, žarnooko, bujno laso, vit-
kostasno, olikano, bogato, a (s povzdignjenim glasom)
— nij me hotela!“

Sokolova maskarada.

„Sokolova maskarada je brez dvojbe navzlic to-
likih naporov in agitacije obeh strank za „Bauernball“
še vedno prva ljubljanska pustna veselica.“

„Ne boš, Jaka! Po mojih mislih je zadnja.“

„Počasi, prijatelj, počasi! Ti govoriš iz simpatije
do nemčurskega „Bauernballa“.“

„Še jedenkrat: ne boš, Jaka! Jaz govorim zato,
ker je res, kajti Sokolova maskarada je bila pustni

torek, ko so bile že vse druge pustne veselice končane.“

Ganljivo petje.

... „Po večerji igramo navadno tombolo, potem zaigra Oto kaj na klavirji, a za tem zapoje Rozalija kako ganljivo pesem na kitaro.“ — —

Slaba vest.

„Slovenčev“ poročevalec o Sokolovi maskaradi mora imeti strašno slabo vest, ker ima vedno hudiče pred očmi, dà, še celo na Sokolovi maskaradi, kjer jih živ krst ni videl.

Demant.

Priobčil Rogačevič.

	a								
	a	a	a						
	b	c	c	e	e				
	e	e	i	i	i	i	i		
j	j	k	m	n	n	n	n	o	
o	r	r	r	r	s	s	s		
	s	t	t	t	t				
	v	v	v						
	v								

Črke naj se med seboj zamené tako, da se bode čitalo devet besed od leve proti desni, srednja, rekše peta, pa tudi zgoraj nizdolu. — Besede naj pomenijo: 1. soglasnik, 2. našo mater, 3. slovensko mesto, 4. slovenski trg, 5. boga starih Slovanov, 6. slovenskega pisatelja, 7. znano pseud. ime slovenskega pisatelja, 8. veliko italijansko mesto, 9. soglasnik.

Rešitev demanta

v 3. številki „Rogača“.

		T							
		k	r	t					
	V	e	s	e	l				
	c	v	e	t	i	c	a		
T	r	s	t	e	n	j	a	k	
V	o	š	n	j	a	k			
M	a	j	a	r					
Š	a	h							
		k							

17. naloga.

Zložil J. Chocholouš v Podmokleh.

Črna.

Beli.

Beli naredi mat v 2 potezah.

Rešitev

16. naloge v 3. številki „Rogača“.

Zložil O. C. Müller.

Beli.

1. Sg2 — h4
2. Sh4 — f3 †
1.
2. Sh4 — f5 †
1.
2. Le7 — e5 †

Črni.

- Kd4 — e5
- mat.
- e6 — e5
- mat.
- Kd4 — e3
- mat.

Juretov: Hvala! Prejeli smo tudi omenjeno humoresko. Srčni pozdrav. — Čestitim naročnikom: Ako bi kdo slučajno ne prejel kake številke našega lista, blagovoli naj reklamaciji dodati natančni svoj naslov.

„Rogač“ izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca na celi pólí velike četvorke ter stoji po pošti prejeman celo leto 3 gld. 20 kr., pol leta 1 gld. 60 kr., četrť leta 85 kr.; za Ljubljano celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., četrť leta 80 kr.; izven Avstrije celo leto 4 gld. Posamične številke so po 15 kr. — Naročnino in dopise sprejema lastništvo in uredništvo: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani. — Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.